

پزشکی قانونی - کارشناسی مشکلی

در کتاب چینی سن آن رو هو که به سال ۱۲۴۷ میلادی تحریر یافته نوشته شده است :

برای اثبات ابوت فردی نسبت به کودک که مادر کودک فرزند خود را به آن شخص نسبت می دهد کافی است که از خون آن شخص و کودک مزبور قطره قطره در داخل یک کوزه آب بریزند اگر خونها حل شد و به هم نجسبید و رسوبی بوجود نیامد نسبتی بین آن دو نیست ولی اگر دو خون بهم چسبید و رسوب حاصل گردید نسبت پدر و فرزندی بین آن دو برقرار است . در صورتی که نسبت پدری به شخص متوفایی داده شود خون کودک را روی استخوان آن فرد متوفی بریزند اگر خون از استخوان به سهولت پاک شد بین آن دو رابطه ای وجود ندارد ولی اگر پاک نشد کودک به آن مرد نسبت داده می شود .

مسئلاً چینی های عاقل و فرزانه با انجام دادن این آزمایش وظیفه پزشکی قانونی را بجا می آوردند و به این وسیله به قضات چینی امکان می دادند که باخاطری مطمئن و وجدانی آسوده رأی خود را بدهند و فرشته عدالت را از خود خشنود سازند . امروزه پس از گذشت قرنهای متمادی و سالیان دراز از آن تاریخ باز در پزشکی قانونی برای اثبات همچو ادعائی از آزمایش خون کودک و پدر احتمالی استفاده می شود منتهی برای این امر به یک کوزه آب زلال اکتفا نمی گردد بلکه برای پی بردن به حقیقت امر بطور علمی ، آزمایشگاههای مجهز و کارکنانی تعلیم دیده و ماهر تجهیز شده اند تا بتوانند با انجام دادن دهها آزمایش روی گروههای خونی و پروتئینی و ایچ . ال . ای با احتمالی قریب به یقین یعنی ۹۹۸ در هزار ثابت کنند که فرزند مزبور متعلق به مرد مذکور می باشد یا نه .

اگر در سابق گفته می شد که خون ، اقیانوس وسیعی از دانستههاست و موادی که در ترکیب آن وجود دارد بی نهایت زیاد و اعمال و وظایف آن عناصر

فوق العاده پیچیده و حیرت آور است امروزه اقیانوس وسیع را می توان به هر یک از عناصر خونی اطلاق کرد نه خود خون، یک سلول خونی به تنهایی دنیایی است عظیم و حیرت آور، علم انسان امروزی، در جستجوی حقیقت، نهایت وجودی یک گلبول خونی را تجسس می کند و مطالعه دیگر، روی خود گلبول نیست که دارای چند میکرن (هزارم میلیمتر) قطر است بلکه روی کروموزومها و از آنها گذشته روی ژنهای آن انجام می گیرد یعنی روی ذرات ریزی که در حقیقت در حد مولکولی بوده و ریزترین ذرات موجود در عالم حیاتند . بدین ترتیب مشاهده می گردد که تحقیقات امروزی روی خون، دیگر نمی تواند روی یک کوزه آب زلال انجام گیرد بلکه بطوری که فوقاً اشاره شد برای این منظور نیاز به وجود آزمایشگاههای مجهز و متخصصین کارآزموده می باشد تا بتوانند تاریکی های جهالت و ابهام را به نیروی علم و دانش بشکافند و حقایق امر را واضح و آشکار سازند . این یک نمونه از پیشرفتها و تحولات علمی است که در پزشکی قانونی مورد استفاده قرار گرفته و نظایر آن فراوانند یعنی پزشکی قانونی امروزی در کشف حقیقت و پی بردن به رموز حیاتی موجود زنده ای که انسان نام دارد و معمولاً مورد کارشناسی او قرار می گیرد به معلومات اولیه و وسایل ابتدایی اکتفا نمی کند بلکه با دانش کافی و تجهیزات کامل و وظیفه اصلی خود یعنی کارشناسی روی جسم و جان آدمی را که از طرف مجریان عدالت به او محول می شود به انجام می رساند . می دانیم که مجریان عدالت در انجام وظایف خود جهت صدور رأی صواب نیاز به شناختن حقیقت و اطلاع کامل از کینه مسائل دارند که غالب اوقات به کمک کارشناسان مختلف توفیق آن را می یابند . کارشناسی، که در رابطه با جسم و جان آدمی مورد مشورت قرار می گیرد پزشک قانونی است یعنی آنجا که امر قضا نیاز به کسب اطلاع از مسائل مربوط به انسان دارد به او مراجعه می کند و از او انتظار دارد که با دقت و موشکافی کامل مسئله را بررسی کرده و اطلاعاتی صحیح و قابل اعتماد و اطمینان به وی ارائه نماید متأسفانه این امر با مشکلاتی برخورد می کند که ناشی از انسان یعنی از این موجود بیولوژیک است که تابع تمام تحولات و تغییرات زیستی بوده و باثبات و یک نواختی، سازگاری چندانی ندارد برای روشن شدن این مطلب به چند مثال اشاره می کنیم :

ترس و وحشت ناگهانی و شدید می تواند در بعضی از افراد باعث مرگ آنی گردد در صورتی که در مورد اکثر مردم این چنین نیست همینطور است خوشحالی و هیجان زدگی شدید که می تواند در زمینه مساعدی موجب مرگ آنی شود زن حامله ای امکان دارد با مختصر ضربه ای سقط کند و آبستن دیگری ممکن است

متحمل ضربات و صدمات شدیدی مثلاً در یک تصادف اتومبیل بشود وسقط نکند . شخص ممکن است در اثر تزریق یک قطره از داروئی در اثر شوک آنافیلاکتیک بمیرد درحالی که چندین تزریق کامل از همان دارو در اشخاص دیگر کوچکترین خطری بوجود نیاورد . دختر باکره ای ممکن است مورد تجاوز جنسی قرار بگیرد ولی بعلت داشتن نوعی پرده (الاستیک) علائم ازاله بکارت یعنی پارگی بوجود نیاید ویا مثلاً در مورد شخص مصدومی که جراحات چندی برداشته و تعیین مدت درمان، ضرورت پیدا کرده است زمان معقولی مطابق موازین علمی تعیین می شود که امکان دارد در پایان آن مدت شخص بهبودی یابد و مسأله فیصله پیدا کند ولی امکان نیز دارد که همان شخص در اثر افزوده شدن عارضه ای ناشی از سن و سال ویا مستعد بودن زمینه مزاجی یا شرایط درمانی نامناسب و غیر صحیح بمیرد ویا ممکن است عارضه ای اضافه گردد که مدت درمان را طولانی تر کرده و مدت تعیین شده را از اعتبار بیندازد و نمونه های فراوان دیگری از این قبیل که نشان دهنده مشکلات کارشناسی روی انسان می باشد که پزشکان قانونی با آن روبرو هستند .

خوشبختانه ترقیات اخیر علوم پزشکی وزیست شناسی ویوشیمی وغیره که پزشکی قانونی الهام گیرنده از آنهاست در سالهای اخیر کمک فوق العاده زیادی به این رشته کرده و آن را قادر ساخته که علیرغم مشکلاتی که فوقاً اشاره شد تا حد زیادی اسرار نهانی انسانی را بشکافد و مجریان عدالت رایاری ویاوری نماید منتهی قدرت پزشکی قانونی در این باره بسته به استفاده هایی است که از پیشرفتهای علمی عصر حاضر می کند یعنی آنجا که پزشکی قانونی از این اطلاعات و امکانات برخوردار است کارآیی آن فوق العاده زیادتر و قوی تر از جاهایی است که هنوز از این پیشرفتهای علمی بهره شایانی نبرده اند در نتیجه در راه تقویت قضا و اجرای صحیح عدالت به نظر میرسد که بهترین راه موفقیت، تقویت پزشکی قانونی به عنوان یک مرکز کارشناسی اصلی و تجهیز آن به امکانات مدرن آزمایشگاهی و تحقیقاتی باشد که توأم با فراهم آوردن امکانات تحصیل و مطالعه جهت تکمیل و تخصص برای پزشکان علاقمند و مسؤول، می تواند پیشرفتهای شگفت آور علمی امروز را در خدمت قضا و اجرای صحیح عدالت که غایت مطلوب همگان است قرار دهد .

نیازی به گفتن نیست تا پزشکان قانونی به معلومات و پزشکی قانونی به تجهیزات امروزی مجهز نگردند و علم و دانش نتواند اسرار نهفته و نهانی جسم و جان آدمی را برای دستگاه عدالت بشکافد و آشکار سازد مشکل بتوان تصور کرد که فرشته عدالت را از مجریان عدل و داد رضایتی حاصل آید .